

Felmérés a magyarországi középiskolások idegennyelv- tudásáról és nyelvtanulási szokásairól

**a kormányzati stratégia nyelvi követelményeinek és
nyelvvizsga díj támogatási rendszerének tükrében**

A tanulmányt készítette:

Szent István Egyetem
Zöld Út Nyelvvizsgaközpont

Gödöllő, 2019

Tartalomjegyzék

1. Bevezető.....	2
1.1. A kutatás célja	2
1.2. Az adatfelvétel jellemzői	2
1.3. A kérdőív	3
2. A válaszadók megoszlása.....	6
2.1. Évfolyamonkénti megoszlás.....	6
2.2. Intézménytípusok szerinti megoszlás	6
3. A válaszok kiértékelése.....	7
3.1. Nyelvoktatással és nyelvtanulással kapcsolatos kérdések.....	7
3.2. Nyelvvizsgával kapcsolatos kérdések	14
3.3. A kormányzati stratégiával kapcsolatos kérdések	18
4. Összegzés	23

1. Bevezető

1.1. A kutatás célja

Kutatásunknak az volt a fő célja, hogy megismerjük a magyarországi középiskolás diákok idegennyelv-tudásának szintjét, nyelvtanulási szokásait, véleményét a kormányzati stratégia 2020-tól előírt nyelvi követelményeivel és az ingyenes nyelvvizsgával kapcsolatban, illetve hogy megtudjuk, szerintük milyen hatással lesznek ezek az intézkedések a felsőoktatási, valamint a nyelvvizsga piacra.

További kérdésekkel felmértük a diákok jelenlegi nyelvtanulási szokásait, és azt, hogy elérik-e középfokú tanulmányaik során a B2 szintet, megszerzik-e a 2020-tól bemeneti feltételként előírt középfokú nyelvvizsgát. Azt is vizsgáltuk, hogy az iskolai nyelvórák a diákok véleménye szerint hatásosak-e a kötelezően előírt nyelvvizsga megszerzésének szempontjából, vagy vesznek-e igénybe ehhez az iskolai nyelvórán kívül külső segítséget. Rákérdeztünk arra is, hogy a szakgimnáziumokban folyik-e szaknyelvoktatás.

Adatainkat végül – ahol releváns volt – összevetettük a 2017-es¹ és 2018-as² kutatásunk eredményeivel is. Kíváncsiak voltunk arra, hogy az elmúlt évekhez képest fellelhetők-e változások akár pozitív, akár negatív irányban, vagy kimutatható-e valamilyen tendencia.

1.2. Az adatfelvétel jellemzői

Az országos felmérést az Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállításon, a Szent István Egyetem standján végeztük 2019. január 10-12. között. A felmérés kérdőívvel (Google) történt, nyomtatott formában (1.3.). Felmérésünk nem reprezentatív, mivel kizárólag a Kiállításon megjelent látogatók vehettek részt benne, ezen belül is főleg azok a diákok töltötték ki a kérdőívet, akik a Szent István Egyetem standján (vagy legalább környékén) megfordultak és általánosságban, vagy az intézmény valamely képzési területe, a Zöld Út Nyelvvizsgaközpont szolgáltatásai, vagy a kérdőív kitöltését ösztönző nyereményjáték iránt érdeklődtek. Ettől függetlenül az egyes tendenciák jól megfigyelhetők, értékelhetők, és alkalmasak arra, hogy azokból következtetéseket vonjunk le.

A kérdőívet összesen 288 fő töltötte ki, de minden válasznál külön-külön is jelöltük a tényleges válaszadók számát, százalékosan is.

¹ http://zoldut.szie.hu/files/tanulmany_zoldut_2017.pdf

² http://zoldut.szie.hu/files/tanulmany_zoldut_2018.pdf

1.3. A kérdőív

1. Hányadikos vagy?

- ☐ 9. osztályos
- ☐ 10. osztályos
- ☐ 11. osztályos
- ☐ 12. osztályos
- ☐ egyéb:

2. Milyen típusú iskolába jársz?

- ☐ gimnázium
- ☐ szakgimnázium

3. Heti hány órában tanulsz/tanultad az iskolában az első nyelvet?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

4. Melyik ez a nyelv?

- ☐ angol
- ☐ német
- ☐ francia
- ☐ orosz
- ☐ egyéb:

5. Ha szakgimnáziumba jársz, tanultok szaknyelvet a nyelvórákon? (a szakhoz kapcsolódó speciális szókincset, szituációkat)

- ☐ igen, szinte csak szaknyelvet tanulunk
- ☐ igen, néha egy-egy órán
- ☐ nem

6. Van minimum középfokú komplex (C) nyelvvizsgád vagy ezzel egyenértékű (minimum 60%-os) emelt szintű nyelvi érettségid?

- ☐ nincs
- ☐ 1 db van
- ☐ több is van

7. Ha nincs nyelvvizsgád, hogy ítéled meg a jelenlegi nyelvtudásodat az első nyelvből?

- ☐ alacsonyabbnál gyengébb
- ☐ alacsony
- ☐ középfok
- ☐ középfok
- ☐ felsőfok

8. Jövő évtől már csak nyelvvizsgával lehet bejutni a felsőoktatásba. A sikeres vizsgához szerinted elegendő az iskolai nyelvóra?

- ☐ igen
- ☐ nem

9. Milyennek ítéled meg az iskolai nyelvi csoportod szintjét?

- ☐ erős, ami előrevisz a tanulásban
- ☐ nagyjából egy szinten van az egész csoport
- ☐ gyenge, ami visszahúz a tanulásban

10. Hány nyelvtanárod volt az eddigi középiskolai tanulmányaid alatt az adott nyelvből?

1 2 3 4 5

11. Jársz vagy jártál külön nyelvórára magántanárhoz és/vagy nyelviskolába?

- ☐ igen, magántanárhoz
- ☐ igen, nyelviskolába
- ☐ igen, mindkettőt igénybe vettem
- ☐ nem

12. Ha magántanárhoz jársz/jártál, kb. hány magánórát vettél/fogsz venni a nyelvvizsgáig?

- ☐ 10+
- ☐ 50+
- ☐ 100+
- ☐ 200+

13. Ha magántanárhoz jársz/jártál, mennyit fizettél egy magánóráért?

- ☐ ingyen jártam
- ☐ 1-999 Ft
- ☐ 1000-2999 Ft
- ☐ 3000-4999 Ft
- ☐ 5000 Ft felett

14. Tavaly óta az állam visszatéríti az első sikeres nyelvvizsga díját. Éltél már ezzel a lehetőséggel?

- ☐ igen
- ☐ még nem, mert nem nyelvvizsgáztam/nem sikerült a nyelvvizsgám
- ☐ még nem, mert nem hallottam róla

**15. Mi a véleményed a kormányzat nyelvvizsgával kapcsolatos stratégiájáról?
Teljesíthető?**

- ☐ igen, bárki számára teljesíthető, és jó ötletnek tartom
- ☐ igen, bárki számára teljesíthető, de nem tartom jó ötletnek
- ☐ nem mindenki számára teljesíthető, ezért jó ötletnek tartom
- ☐ nem mindenki számára teljesíthető, ezért nem tartom jó ötletnek

16. Szerinted elegendő segítség a diákoknak a nyelvvizsga megszerzéséhez a vizsgadíj visszaigénylés lehetősége?

- ☐ igen
- ☐ nem

17. Ha nem, milyen egyéb állami segítség lenne hasznos szerinted a diákok számára?

.....

**18. Véleményed szerint milyen hatással lesz a felsőoktatásra a nyelvvizsga rendelet?
(több válasz is megjelölhető)**

- ☐ kevesebben fognak bejutni a felsőoktatásba
- ☐ színvonalasabb lesz a felsőoktatás
- ☐ sokan fognak évet halasztani, és érettségi után nyelvvizsgát szerezni
- ☐ többen fognak külföldön továbbtanulni
- ☐ nem lesz hatással a felsőoktatásra
- ☐ egyéb:

19. Véleményed szerint milyen hatással lesz a nyelvvizsga piacra a nyelvvizsga rendelet?

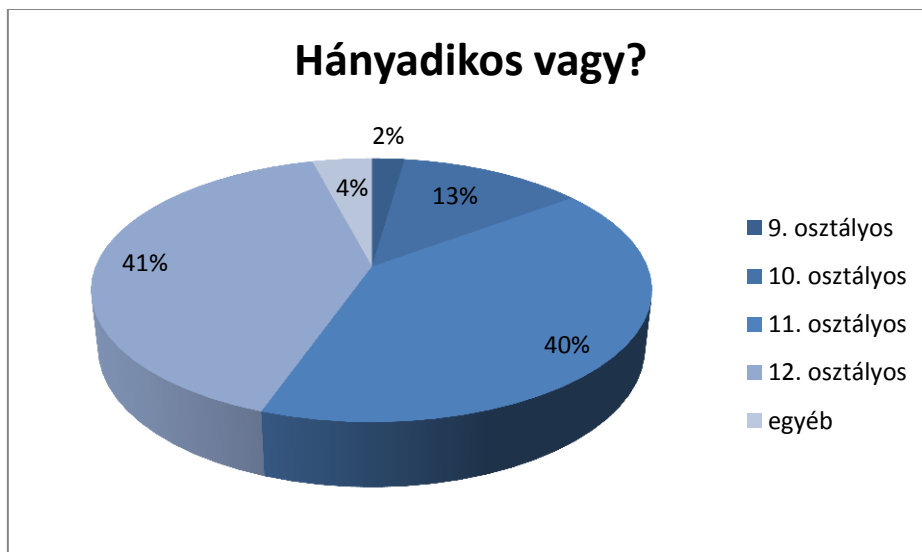
- ☐ nőni fog a nyelvvizsgázók száma, ezért a vizsgadíjak is emelkedni fognak
- ☐ nőni fog a nyelvvizsgázók száma, de a vizsgadíjak csökkenni fognak
- ☐ csökkenni fog a nyelvvizsgázók száma, ezért a vizsgadíjak emelkedni fognak
- ☐ csökkenni fog a nyelvvizsgázók száma, és a vizsgadíjak is csökkenni fognak
- ☐ nem lesz hatással a nyelvvizsga piacra
- ☐ egyéb:

2. A válaszadók megoszlása

A válaszadók megoszlását évfolyamonként és intézmény típusonként ábrázoltuk, és elemzéseink során ezen szempontok egy vagy több változója szerint – ahol szükségét láttuk, és az értékelés szempontjából releváns volt – szűrtük.

2.1. Évfolyamonkénti megoszlás

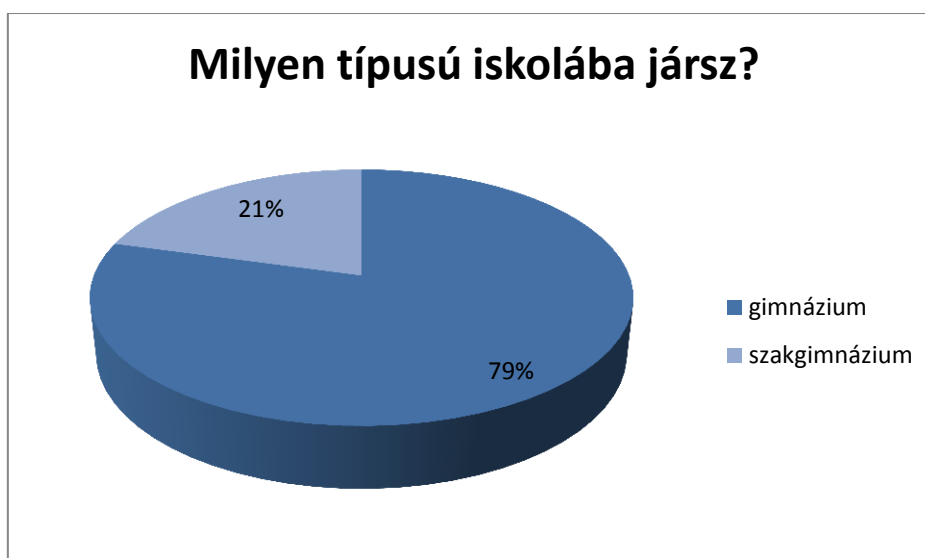
(269 válasz, 93%-os válaszadási arány)

Az egyéb választ összesen 11 fő jelölte meg. Közülük 2 fő 13. osztályt, 3 fő 14. osztályt, 1 fő technikumot, 2 fő pedig egyetemet írt be. 3 fő nem adott szöveges választ.

2.2. Intézménytípusok szerinti megoszlás

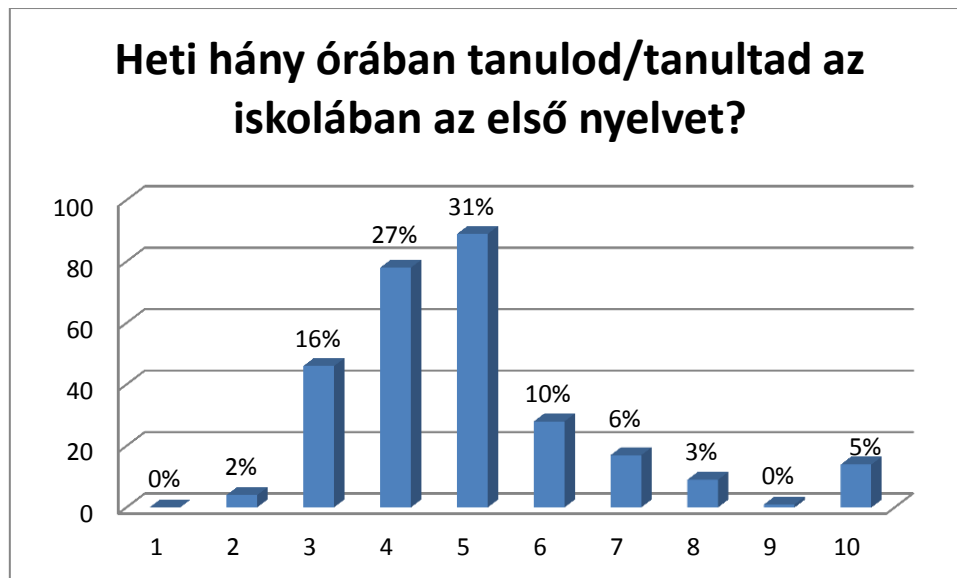
(285 válasz, 99%-os válaszadási arány)

3. A válaszok kiértékelése

3.1. Nyelvoktatással és nyelvtanulással kapcsolatos kérdések

(286 válasz, 99%-os válaszadási arány)

A fenti diagram alapján megállapíthatjuk, hogy a diákok tipikusan 5 órában tanulják az első idegen nyelvet (89 fő jelölte meg az 5 órát, a válaszadók 31%-a). A tavalyi évben végzett kutatásunk eredménye is ez volt, igaz, akkor kiugróbb értékkel mint most, hiszen most nagyon szorosan követi a 4 óra az 5 órát (78 fő; 27%).

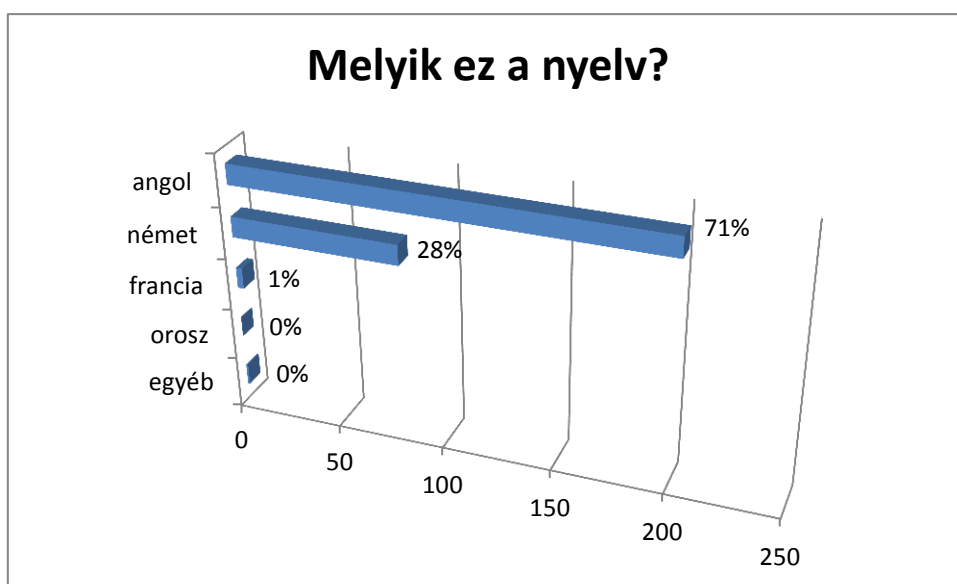
A válaszadók közül összesen 4 fő jelölt meg a skálán kívüli, magasabb értéket: 1 fő 12, 1 fő 14, 1 fő 16 és 1 fő 20 órát adott meg. Ebben a 4 esetben az adatbevitelkor a skála szerinti legmagasabb értéket vittük be (10).

Ha külön vizsgáljuk a gimnáziumokat és a szakgimnáziumokat, akkor gimnáziumok esetén a fenti értékekkel megegyező, míg szakgimnáziumok esetén a fenti értékektől eltérő eredményeket kapunk. Szakgimnáziumok esetén a tipikus heti nyelvórák száma már csak 4 óra, igaz, nagyon szorosan előzi meg a 4 óra az 5 órát. A tavalyi felmérésünkhöz képest azonban ez változás, mégpedig negatív irányba, mivel tavaly mindkét intézménytípus esetén az 5 óra volt a legtöbbször megjelölt óraszám, igaz, szakgimnázium esetén kisebb arányban.

(59 válasz, 100%-os válaszadási arány)

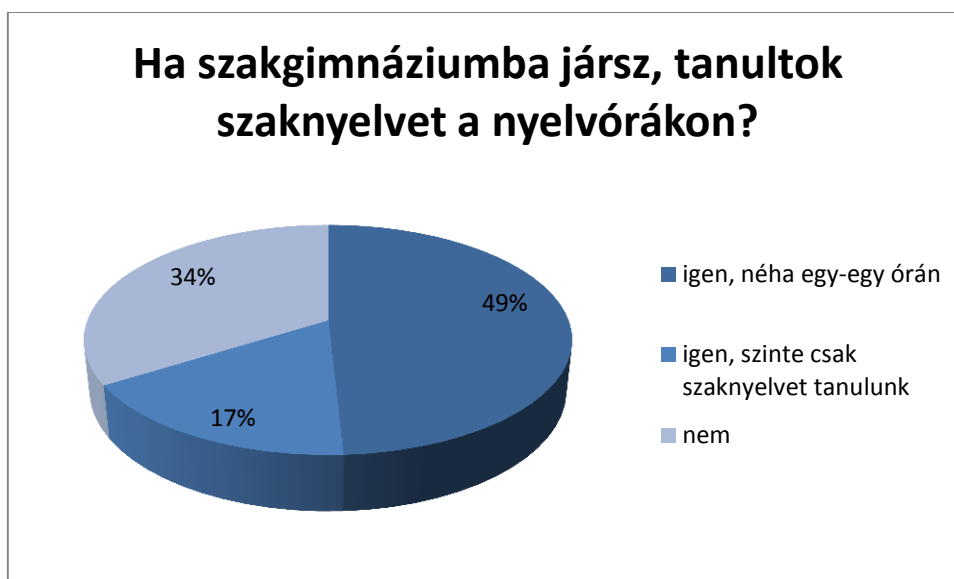

(284 válasz, 99%-os válaszadási arány)

A diákok közel háromnegyede jellemzően az angol nyelvet választja első nyelvnek, ezt követi a német, amely a tavalyi felmérésünkhöz képest 6%-ot emelkedett részben az angol, részben az egyéb nyelvek „rovására”. Orosz nyelvet egyetlen válaszadó sem jelölt meg, egyéb nyelvet pedig 1 fő jelölt meg (spanyol).

(59 válasz, 100%-os válaszadási arány)

A válaszadók kétharmada (66%) jelölte meg, hogy valamilyen szinten tanul szaknyelvet a nyelvórákon, amely eredmény üdvözlendő. Ez az arány a 2017-ben mért adatokhoz képest 5%-kal, a 2018-ban mért adatokhoz képest 11%-kal magasabb.

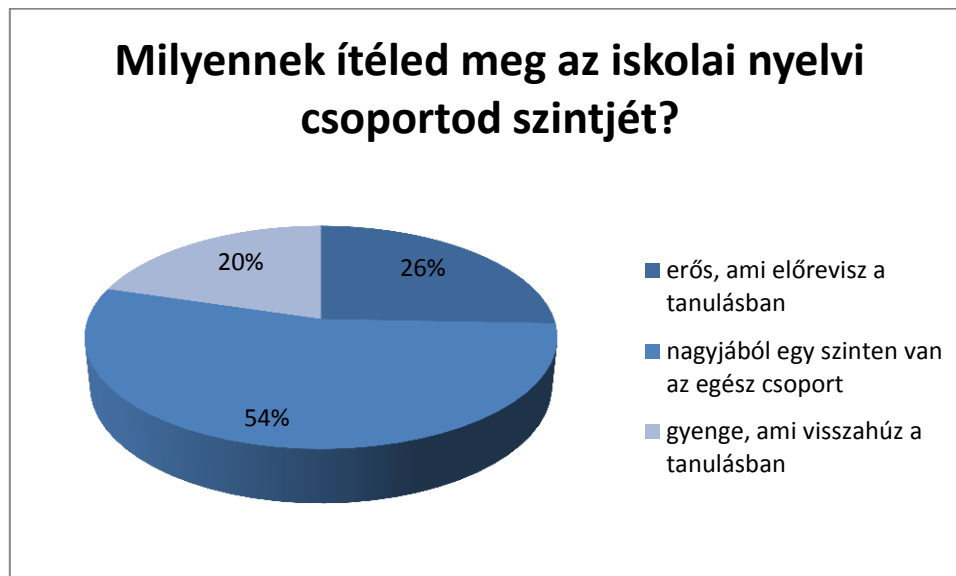
(288 válasz, 100%-os válaszadási arány)

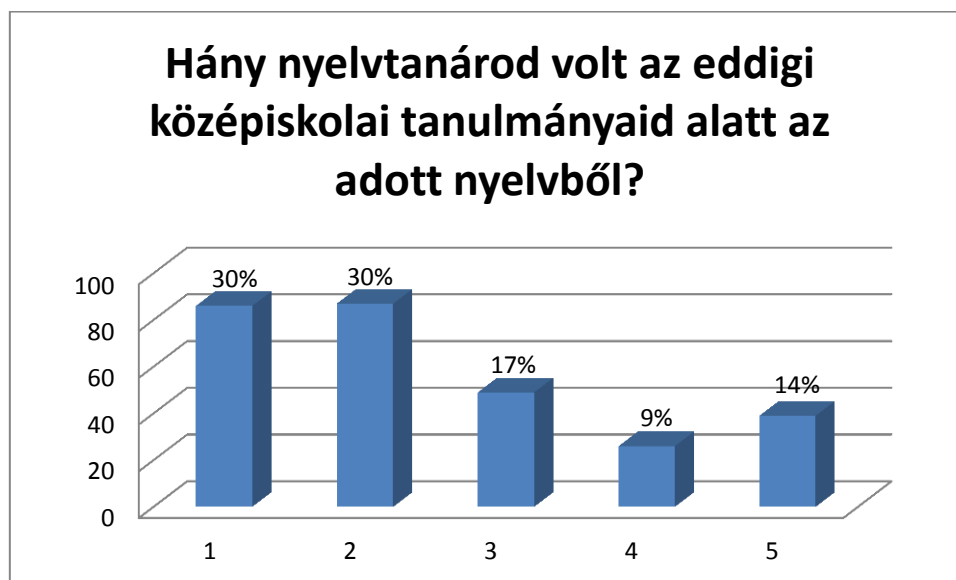
A diákok jelentős többsége szerint az iskolai nyelvóra továbbra sem elegendő a nyelvvizsga sikeres letételéhez. A 2017-es felmérésünkben ez az arány 32%-68% volt, tavalyi felmérésünkben pedig 19%-81%. Tehát az adatok kissé változnak hol negatív, hol pozitív irányba, de alapjában véve stagnálóan a diákok kétharmada szerint nem elegendő az iskolai nyelvóra a sikeres nyelvvizsgálathoz.

Ezt támasztják alá a különórákkal kapcsolatos kérdésekre adott válaszok is (ld. ebben a fejezetben később).

(285 válasz, 99%-os válaszadási arány)

(287 válasz, 100%-os válaszadási arány)

A válaszadók közül 2 fő jelölt meg a skálán kívüli, magasabb értéket: 1 fő 7, 1 fő 8 tanárt adott meg. Ebben a 2 esetben az adatbevitelkor a skála szerinti legmagasabb értéket vittük be (5).

A nyelvtanárok számára azért is kíváncsiak voltunk még, mert szeretnénk volna megtudni, hogy van-e összefüggés ezen adat, valamint a nyelvi csoport diákok által megítélt szintje, továbbá a nyelvvizsga/emelt szintű nyelvi érettségi megléte között. Ugyanis minél több a tanár, annál kevésbé hatékony az oktatás. Mindkét esetben khi-négyzet próbát végeztünk. (A második számítást a 3.2. Nyelvvizsgával kapcsolatos kérdések c. fejezetben ismertetjük.)

Van-e összefüggés a tanárok száma és a nyelvi csoport szintjének megítélése között?

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Tanarszam * Megítélés	287	99,7%	1	,3%	288	100,0%

Tanarszam * Megítélés Crosstabulation

			Megítélés				Total
				erős, ami előreviz a tanulásban	gyenge, ami visszahúz a tanulásban	nagyjából egy szinten van az egész csoport	
Tanarszam	1	Count	0	19	18	50	87
		Expected Count	,9	21,8	17,6	46,7	87,0
		% within Tanarszam	,0%	21,8%	20,7%	57,5%	100,0%
		% within Megítélés	,0%	26,4%	31,0%	32,5%	30,3%
		% of Total	,0%	6,6%	6,3%	17,4%	30,3%
	2	Count	1	20	18	47	86
		Expected Count	,9	21,6	17,4	46,1	86,0
		% within Tanarszam	1,2%	23,3%	20,9%	54,7%	100,0%
		% within Megítélés	33,3%	27,8%	31,0%	30,5%	30,0%
		% of Total	,3%	7,0%	6,3%	16,4%	30,0%
	3	Count	0	16	8	25	49
		Expected Count	,5	12,3	9,9	26,3	49,0
		% within Tanarszam	,0%	32,7%	16,3%	51,0%	100,0%
		% within Megítélés	,0%	22,2%	13,8%	16,2%	17,1%
		% of Total	,0%	5,6%	2,8%	8,7%	17,1%
	4	Count	2	6	4	14	26
		Expected Count	,3	6,5	5,3	14,0	26,0
		% within Tanarszam	7,7%	23,1%	15,4%	53,8%	100,0%
		% within Megítélés	66,7%	8,3%	6,9%	9,1%	9,1%
		% of Total	,7%	2,1%	1,4%	4,9%	9,1%
	5	Count	0	11	10	18	39
		Expected Count	,4	9,8	7,9	20,9	39,0
		% within Tanarszam	,0%	28,2%	25,6%	46,2%	100,0%
		% within Megítélés	,0%	15,3%	17,2%	11,7%	13,6%
		% of Total	,0%	3,8%	3,5%	6,3%	13,6%

Total	Count	3	72	58	154	287
	Expected Count	3,0	72,0	58,0	154,0	287,0
	% within Tanarszam	1,0%	25,1%	20,2%	53,7%	100,0%
	% within Megítélés	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	1,0%	25,1%	20,2%	53,7%	100,0%

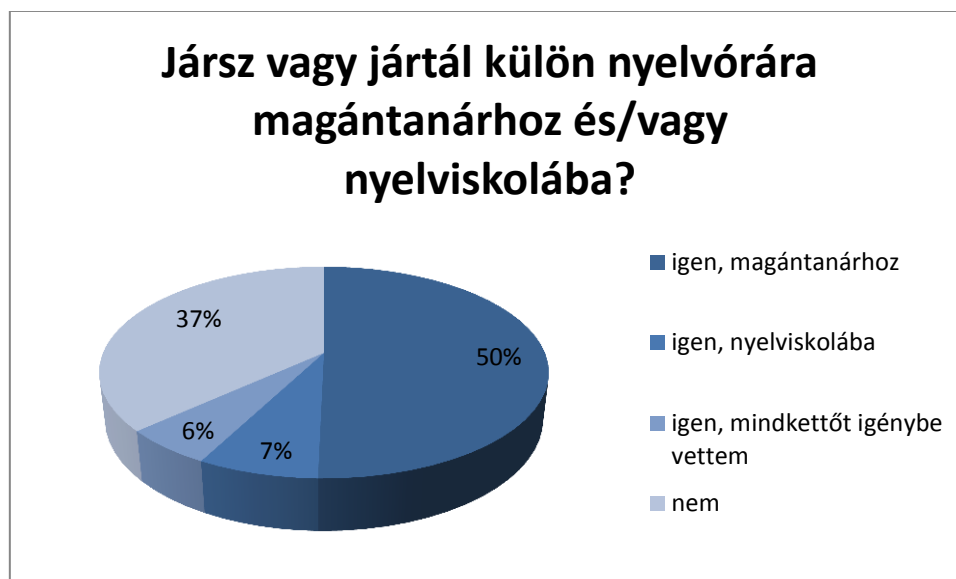
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,613 ^a	12	,165
Likelihood Ratio	11,920	12	,452
N of Valid Cases	287		

a. 5 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,27.

A khi-négyzet próba alapján nincs szignifikáns kapcsolat a 2 változó között ($p > 0,05$). A szignifikanciaszint 0,165. Tehát a diákok megítélése szerint a nyelvi csoport szintjét nem a tanárok száma, hanem más tényezők befolyásolják.

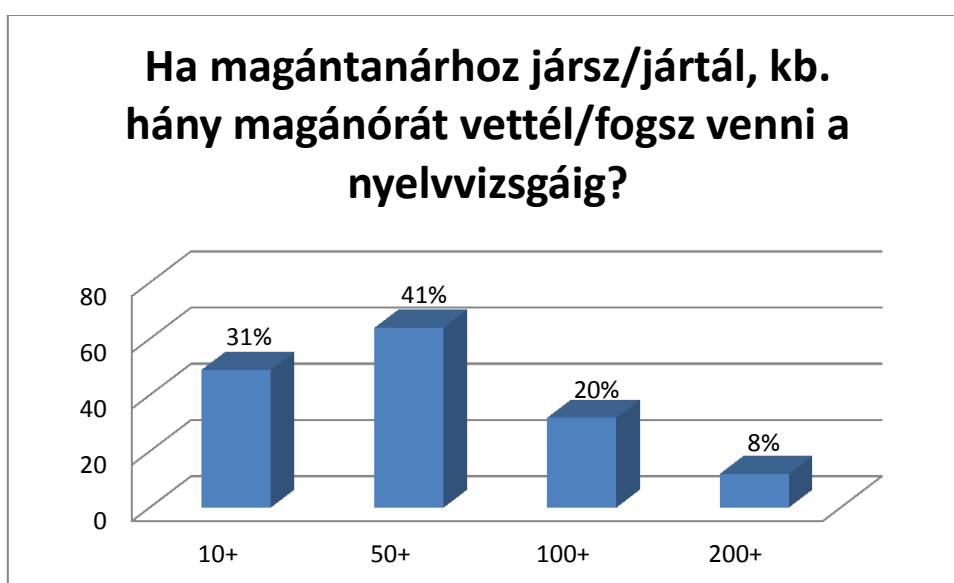
(286 válasz, 99%-os válaszadási arány)

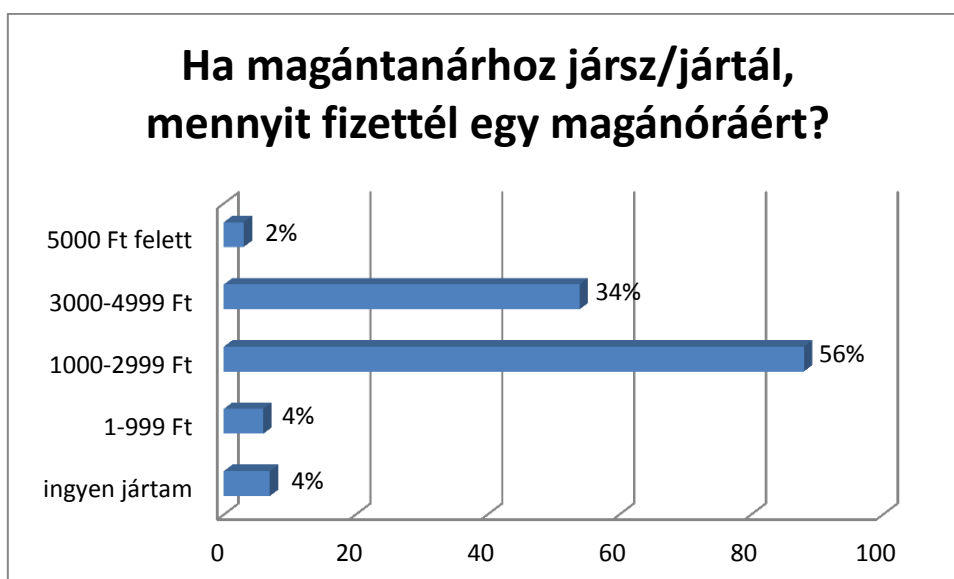
A diákok közel kétharmada jár magántanárhoz vagy nyelviskolába (7%-uk mindkét szolgáltatást igénybe veszi vagy vette), és azt is láthatjuk, hogy sokkal inkább a magántanárt preferálják. A magántanárt igénybe vevők száma a tavalyi felmérésünkhöz képest további 4%-kal, összességében a 2 év alatt pedig 15%-kal nőtt. A többi eredmény lényegében nem változott.

Ugyanakkor érdekes eredményre jutunk, ha megvizsgáljuk azon diákok erre a kérdésre adott válaszát, akik szerint a sikeres vizsgához elegendő az iskolai nyelvvóra (30%). Közülük ugyanis 45% jelölte meg, hogy jár magántanárhoz, nyelviskolába vagy mindkettőt igénybe veszi. Ebből arra következtethetünk, hogy valójában szerintük sem elegendő az iskolai oktatás, és a tényleges adat inkább a 30% fele körül mozoghat. Az is érdekes, hogyha megvizsgáljuk a másik „tábort”, akik szerint nem elegendő az iskolai nyelvvoktatás (70%). Közülük 29%, tehát közel egyharmaduk ennek ellenére mégsem vesz igénybe semmilyen egyéb szolgáltatást.

(157 válasz, 98%-os válaszadási arány)

(158 válasz, 99%-os válaszadási arány)

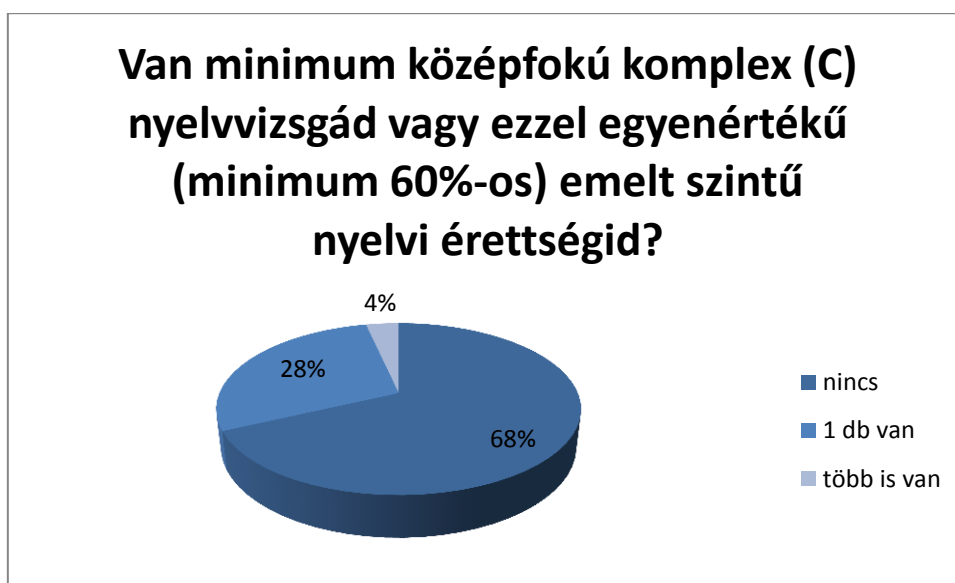

Tudjuk, hogy a magánóra díjak elég széles skálán mozognak és geográfiailag is elég nagy szórást mutatnak. Jellemzően a fővárosban és környékén magasabbak az óradíjak, míg vidéken, különösen a keleti országrészben alacsonyabbak. Mivel az Educatio Kiállításra – ahol a felmérést végeztük – viszonylag széles körből érkeznek a diákok (főváros, vidék egyaránt), ez a válaszokban is megmutatkozik.

Azt láthatjuk a fenti diagramokon, hogy a legtöbb diák 50+ magánórát vesz, melyért átlagosan 1000-2999 Ft közötti összeget fizet. Ha egy nagyon átlagos számítást szeretnénk végezni ez alapján, akkor azt mondhatjuk, hogy egy magántanárhoz járó diák, aki középfokú nyelvvizsgára készül, jellemzően minimum 50.000 Ft-ot, maximum 300.000 Ft-ot költ a felkészülésére. Ezt a kiadást pedig többnyire a szülők finanszírozzák.

3.2. Nyelvvizsgával kapcsolatos kérdések

(288 válasz, 100%-os válaszadási arány)

Kijelenthetjük, hogy a diákok több mint kétharmada nem rendelkezik középfokú nyelvvizsgával. Ez az arány az elmúlt évhez képest semmit nem változott, azzal százalékra pontosan megegyezik. De ebből még nem lehet következtetést levonni, hiszen a nyelvvizsgát a 12. osztályra kellene megszerezni, a válaszadók között pedig 9., 10. és 11. osztályosok is vannak. Ezért megvizsgáltuk az eredményeket külön intézmény típusonként, és csak a 12. osztályra.

(81 válasz, 100%-os válaszadási arány)

(28 válasz, 100%-os válaszadási arány)

Alapjában véve itt is az a helyzet, hogy az eredmények egy adott intervallumon belül mozognak. Gimnáziumok esetén kicsivel jobb a helyzet, mint a szakgimnáziumok esetén, de a korábbi felmérések 52%-os és 47%-os arányához képest – ami a nyelvvizsgával nem rendelkezők arányát illeti – az 58%-os eredmény visszaesést jelent. Szakgimnáziumok esetén azonban az arányok javulását láthatjuk: a korábbi 78%-os és 86%-os arányhoz képest idén már „csak” 68% nem rendelkezik nyelvvizsgával a 12. osztályra. Összességében nem igazán beszélhetünk javulásról, hiszen ezek nagyon nagy számok, melyek ha nem változnak meg, a diákok több mint fele nehéz helyzetbe kerülhet.

Van-e összefüggés a tanárok száma és a nyelvvizsga/emelt szintű nyelvi érettségi megléte között?

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Tanarszam * Nyelvvizsga	286	99,3%	2	,7%	288	100,0%

Tanarszam * Nyelvvizsga Crosstabulation

			Nyelvvizsga		Total
			0	1	
Tanarszam	1	Count	60	27	87
		Expected Count	59,0	28,0	87,0
		% within Tanarszam	69,0%	31,0%	100,0%
		% within Nyelvvizsga	30,9%	29,3%	30,4%
		% of Total	21,0%	9,4%	30,4%
	2	Count	61	24	85
		Expected Count	57,7	27,3	85,0
		% within Tanarszam	71,8%	28,2%	100,0%
		% within Nyelvvizsga	31,4%	26,1%	29,7%
		% of Total	21,3%	8,4%	29,7%
	3	Count	33	16	49
		Expected Count	33,2	15,8	49,0
		% within Tanarszam	67,3%	32,7%	100,0%
		% within Nyelvvizsga	17,0%	17,4%	17,1%
		% of Total	11,5%	5,6%	17,1%
	4	Count	16	10	26
		Expected Count	17,6	8,4	26,0
		% within Tanarszam	61,5%	38,5%	100,0%
		% within Nyelvvizsga	8,2%	10,9%	9,1%
		% of Total	5,6%	3,5%	9,1%
	5	Count	24	15	39
		Expected Count	26,5	12,5	39,0
		% within Tanarszam	61,5%	38,5%	100,0%
		% within Nyelvvizsga	12,4%	16,3%	13,6%
		% of Total	8,4%	5,2%	13,6%
Total		Count	194	92	286
		Expected Count	194,0	92,0	286,0
		% within Tanarszam	67,8%	32,2%	100,0%
		% within Nyelvvizsga	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	67,8%	32,2%	100,0%

Chi-Square Tests

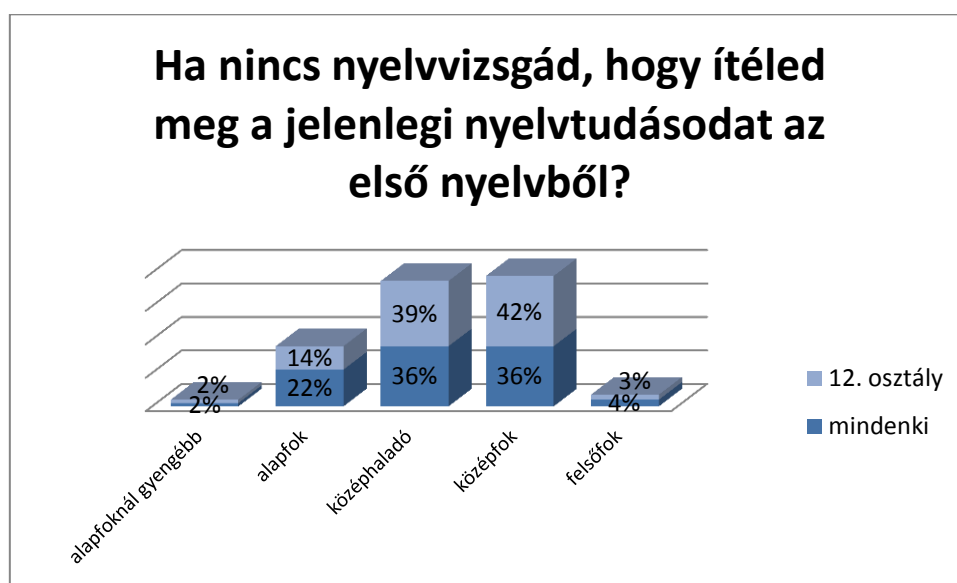
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,839 ^a	4	,765
Likelihood Ratio	1,818	4	,769
Linear-by-Linear Association	1,210	1	,271
N of Valid Cases	286		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,36.

Ez a kérdés már konkrétabb, mint az előző fejezetben végzett, a nyelvi órák szintjének megítéléséről szóló összehasonlítás, hiszen itt már konkrét eredményt mérünk: megvan-e a nyelvvizsga/emelt szintű nyelvi érettségi, vagy nincs. Ennél a kérdésnél az „1 db van” és a „több is van” válaszokat egybe vontuk, és így végeztük el a számítást.

A khi-négyzet próba alapján nincs szignifikáns kapcsolat a 2 változó között ($p > 0,05$). A szignifikanciaszint (p -érték) 0,765. A khi-négyzet értéke: 1,839. Az is látható, hogy a tényleges értékek (count) és a várt értékek (expected count) között nincsenek nagy különbségek. Ennek alapján azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a nyelvvizsga/emelt szintű nyelvi érettségi megléte nem függ a tanárok számától, illetve azt olyan egyéb tényezők is befolyásolják (pl. magánóra és/vagy nyelvtanfolyam, mely – ahogy korábban láthattuk – a diákok kétharmadát érinti), ami nem jelenik meg az elemzésben.

(196/66 válasz, 100%-os válaszadási arány)

Az eredmények nem meglepőek, nagyjából az elmúlt évek statisztikájával megegyeznek. Az elmúlt évektől eltérően külön ábráztuk a 12. osztályos diákok válaszait is. Ebből jól látható a fejlődés, azaz, hogy 12. osztályra a diákok nagyobb hányada ítéli meg jelenlegi nyelvtudását középhaladó vagy középfokú szintűnek, és kisebb hányada az, aki 12. osztályra még mindig alapfokúnak ítéli meg azt.

Összességében a megkérdezett, nyelvvizsgával még nem rendelkező diákok több mint kétharmada gondolja úgy, hogy legalább középhaladó vagy magasabb szinten van, az idő előre haladtával, 12. osztályra pedig ez az arány a 84%-ot is eléri. Ha a megítélésük nem csal, akkor feltételezhetjük, hogy egy részük a felvételi eljárás lezárultáig (július) megszerzi a középfokú nyelvvizsgát, vagy az ezzel egyenértékű emelt szintű nyelvi érettségit.

Ezáltal azok aránya, akik nyelvvizsga hiányában nem jutnak be a felsőoktatásba, a korábbiakban megállapítottakhoz képest jelentősen csökkenhet, kb. a kétharmad felére, 30%-ra prognosztizálható.

3.3. A kormányzati stratégiával kapcsolatos kérdések

(282 válasz, 98%-os válaszadási arány)

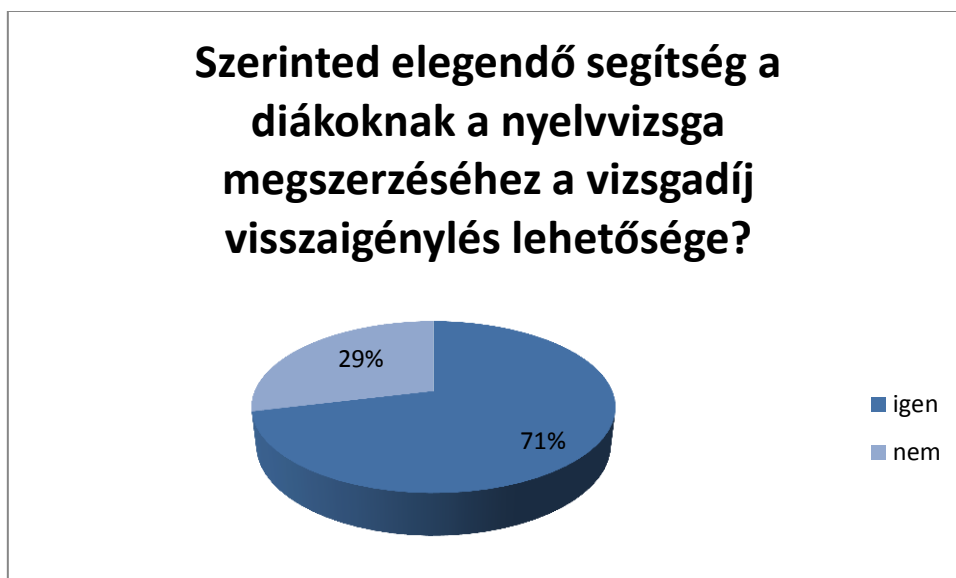
Érdekes eredmény, hogy egy évvel a rendelet megjelenése után, a tavalyi 13%-hoz képest 21%-ra nőtt azok száma, akik nem hallottak a nyelvvizsga díj visszaigénylésének lehetőségéről. Ez talán azzal magyarázható, hogy a hírt a média akkor nagyon felkapta, míg mostanában kevesebbet lehet hallani erről.

(281 válasz, 97%-os válaszadási arány)

A válaszokból láthatjuk, hogy ez a kérdés eléggé megosztotta a diákokat. Ugyanakkor a válaszadók majdnem fele szerint a középfokú (B2) szint bárki számára elérhető, és jó ötletnek tartja az ilyen fajta „szűrést”. 19% viszont pont azért tartja jó ötletnek, mert szerintük nem mindenki számára teljesíthető a feltétel.

(285 válasz, 99%-os válaszadási arány)

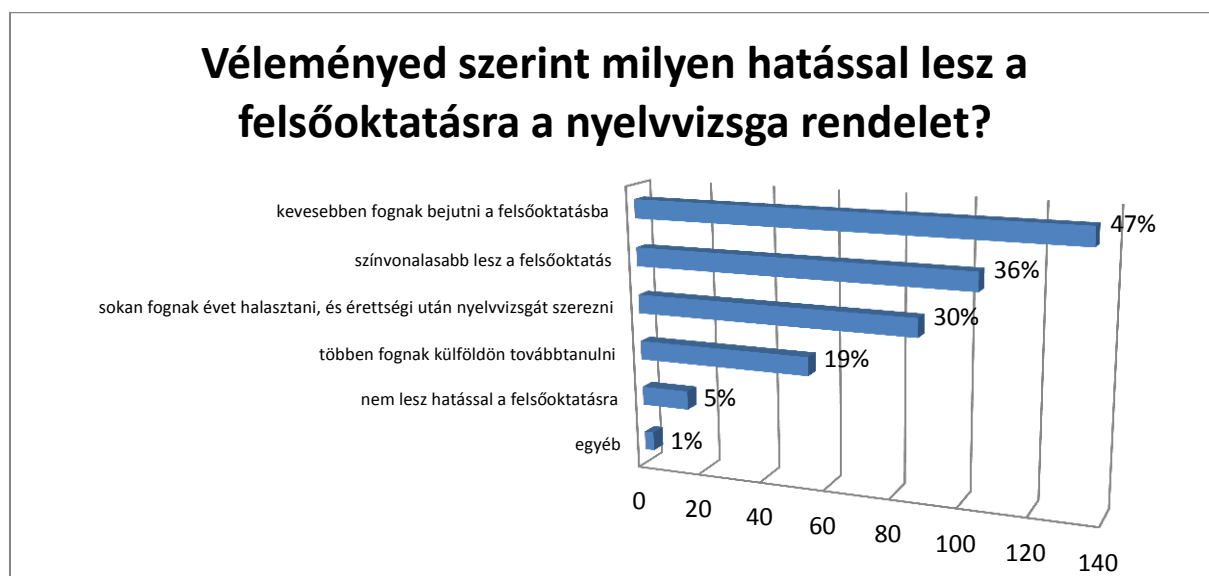
Míg tavaly a válaszadók 81%-a jelölte meg az „igen”-t, most 10%-kal kevesebben, tehát nőtt azok száma, akik szerint ez a támogatási rendszer bár jó, de nem elegendő segítség a diákoknak.

A szöveges indoklásokat táblázatban összesítettük. Az azonos, vagy nagyon hasonló válaszokat összevontuk, szerkesztettük, logikailag rendeztük, az értelmetlen vagy nem releváns válaszokat pedig töröltük.

(72 válasz alapján, 88%-os válaszadási arány)

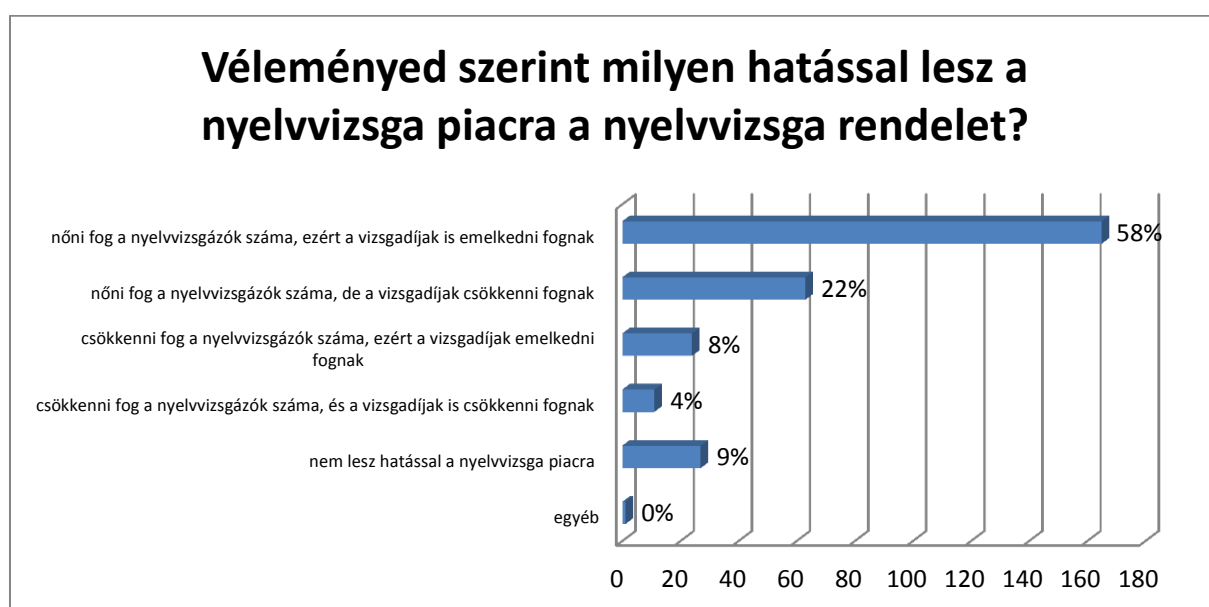
Ha nem, milyen egyéb állami segítség lenne hasznos szerinted a diákok számára?
Több nyelvóra. Plusz nyelvóra/magasabb óraszám.
Jobb/rendes/magasabb színvonalú/szintű iskolai nyelvoktatás. Nagyobb hangsúlyt fektetni rá.
Az elmaradott iskolákban is legyen olyan szintű az oktatás, mint egy megyeszékhelyen.
Hatékonyabb/hasznosabb nyelvóra.
Ne csak a nyelvtanról szóljon minden, hanem a beszédképesség fejlesztéséről is.
Kisebb csoportok. A csoportok egy szintre hozása.
Felkészültebb/jobb oktatók, komplexebb nyelvoktatás, jobb felszereltség.
Az idegen nyelvek tanulásához és tanításához szükséges infrastruktúra finanszírozása.
Változatosabb órák, ahol mindig tanulunk újat. Interaktívabb tanítás.
Anyanyelvi tanár által tartott órák. Lektorok foglalkoztatása.
Nyelvvizsga felkészítők az iskolában. Nyelvvizsga könyveket kellene adni.
Több lehetőség a nyelv elsajátítására.
Egyéni megsegítés az iskolában.
Több pénzt lehessen visszaigényelni.
Minden nyelvvizsga ingyenes legyen. Ha egyszer nem sikerül, ne kelljen érte fizetni.
Ingyen nyelvtanulás iskolán belül vagy kívül plusz óraszámban.
Ingyenes tanfolyam, tankönyv, munkafüzet, segédórák, különórák, felkészítők.
Kevésbé költséges/kedvezményes tanfolyamok.
Pénzügyi támogatás az iskolai különórákhoz/magántanárhoz.
Nyelviskolában ingyenes 20 óra. Az állam fizethetne pl. 20-40 nyelvórát/50 magánórát.
A magántanár árát kellene visszafizetni, mert a nyelvvizsga ára eltörpül mellette.
Teljes körű állami finanszírozás.
Ingyen cserediák programok, külföldi táborok szervezése.
Az oktatás és az egyetemek ingyenessé tévése.
A továbbtanuláshoz ne kelljen nyelvvizsga.
Kevesebb tanóra az iskolában.
Motiváció.
Egy nyelvvizsga érjen több pontot a plusz pont kategóriában.

(286 válasz, 99%-os válaszadási arány)

Ennél a kérdésnél több válasz is megjelölhető volt. Összességében láthatjuk, hogy a válaszadók közele fele szerint kevesebben fognak bejutni a felsőoktatásba, és ezt a korábbi számításaink is valószínűsítik. 3 fő írt egyéb választ, melyből egy fő nem a kérdésre válaszolt, egy fő nem tudta a választ, egy fő szerint pedig „kevesebben lesznek, akik nem kapják meg a diplomát a nyelvvizsga hiánya miatt”. Ez utóbbi észrevétel valóban helytálló, hiszen az olyan szakokon, ahol kimeneti feltételként nincs előírva a szakmai nyelvvizsga, a bemeneti és a kimeneti nyelvi feltételek megegyeznek.

(286 válasz, 99%-os válaszadási arány)

Ennél a kérdésnél is több válasz volt megjelölhető. A válaszadók több mint a fele úgy gondolja, hogy nőni fog a nyelvvizsgázók száma, ezért a vizsgadíjak is emelkedni fognak. Ez logikus elgondolásnak tűnik, hiszen a kereslet növekedése általában az árak emelkedését generálja. Egy fő adott meg egyéb választ: szerinte a vizsgázók száma nőni fog, de a vizsgadíjak változatlanok maradnak.

4. Összegzés

Úgy gondoljuk, hogy a válaszok alapján sikerült feltérképezni a magyarországi középiskolások idegennyelv-tudásának szintjét, jelenlegi nyelvtanulási szokásait, véleményét az iskolai nyelvoktatásról, a kormányzati stratégia 2020-tól előírt nyelvi követelményeiről és az ingyenes nyelvvizsgáról, valamint ezen intézkedéseknek a felsőoktatási és a nyelvvizsga piacra gyakorolt várható hatásáról. Adatainkat összevetettük korábbi kutatásaink eredményeivel is.

Összességében azt láthatjuk, hogy egyes területeken fejlődés, míg más területeken továbbra is stagnálás van. A kormány is tett erőfeszítéseket annak érdekében, hogy minden diáknak legyen esélye megszerezni a nyelvvizsgát 12. osztályra, és a diákok (és szüleik) is tettek és tesznek erőfeszítéseket mind a tanulás, mind az anyagiak terén a nyelvvizsga megszerzésére. Azonban még mindig nagyon nagy a nyelvvizsgával nem rendelkező végzősök aránya, valamint évről évre egyre többen fordulnak magántanárhoz, hogy iskolai tanulmányaikat kiegészítsék. Ha a helyzet nem változik, véleményünk szerint

1. kb. 30%-kal fog csökkenni a felsőoktatásban résztvevők száma,
2. a kereslet növekedése miatt még tovább fognak nőni a magánóra díjak.

Fontos volna a közoktatásban a heti óraszám emelése, és a kormányzati stratégiának a közoktatás mellett a felsőoktatásra vonatkozó (szak)nyelvoktatási fejlesztéseket és változtatásokat is tartalmaznia kellene ahhoz, hogy az valóban sikeres legyen. Ezek a fejlesztések azért is lennének fontosak, mert a felsőoktatásba bekerülő diákok az általános nyelvvizsgával sok esetben egyben a kimeneti követelményeket is teljesítik. Így a felsőfokú tanulmányaik alatt nincsenek motiválva a nyelvtudásuk fejlesztésére, és ezzel veszélybe kerül versenyképességük, ugyanis a munkaerőpiacon olyan végzősökre van szükség, akik mind szakmailag, mind nyelvileg megállják a helyüket.

Az, hogy ebből mi fog megvalósulni, és vajon milyen hatással lesz mindez a munkaerőpiacra, csak évek múlva, utókövetéssel lesz feltárható.

Szent István Egyetem
Zöld Út Nyelvvizsgaközpont
2100 Gödöllő, Páter Károly u. 1.

zoldut@fh.szie.hu

+36 28 522 094

<http://www.zoldut.szie.hu>

<http://www.zoldutnyelvvizsga.hu>

<http://www.facebook.com/zoldut>

<http://zoldut.blog.hu>

© Gödöllő, 2019. január 25.